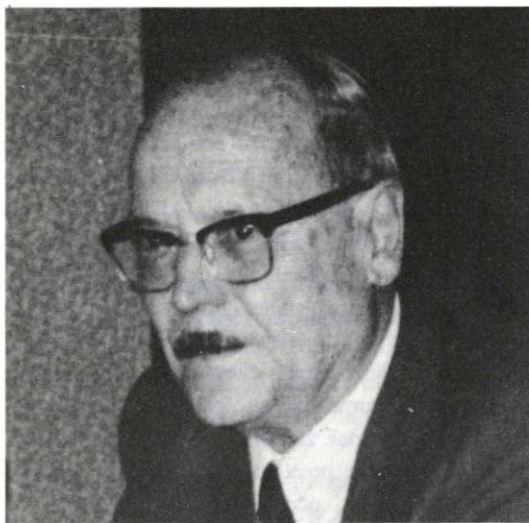

PROFESOR DR. MAVRICIJ ZGONIK - OSEMDESETLETNIK

Ludvik Olas

Dr. Mavricij Zgonik, eden izmed najvidnejših slovenskih pedagogov in raziskovalcev geografije v povojnem obdobju, je praznoval v letošnjem sušcu osemdesetletnico svojega življenja, ki je bilo nadpovprečno ustvarjalno na geografskem in zgodovinskem področju. Rodil se je 10. marca 1910 v Tinjanu na Primorskem. S starši se je po prvi svetovni vojni preselil v Slovenijo, kjer je leta 1929 maturiral na klasični gimnaziji v Mariboru in pet let kasneje je diplomiral iz geografije, zgodovine in sociologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Služboval je na realni in klasični gimnaziji v Mariboru, bil nekaj časa ravnatelj gimnazije v Kopru in od leta 1964 do upokojitve je predaval kot docent in izredni profesor na Pedagoški fakulteti (akademiji) v Mariboru. Štiri leta (1959-1963) je pogodbeno predaval metodiko geografskega pouka na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Medtem je magistriral in leta 1971 obranil doktorsko disertacijo z naslovom "Spreminjanje izrabe tal kot element preobrazbe v Dravski dolini".

Velik poudarek moramo dati Zgonikovemu

pedagoško-raziskovalnemu delu. V tem pogledu je poznan po vsej Jugoslaviji. Pri nas v Sloveniji ga poznajo vse generacije, ki so obiskovale nekdanjo nižjo gimnazijo oziroma današnjo osemletno osnovno šolo, saj so se učile zemljepis Evrope in sveta po njegovih učbenikih. Njegova nesporna zasluga je, da smo v Sloveniji pri ustvarjanju geografskih učbenikov sledili evropskemu razvoju.

Jubilant je v šestdesetih letih globoko posegel v teorijo slovenske in jugoslovanske didaktike geografije. Leta 1958 je izdal knjigo "Nazornost v geografiji" in samo dve leti kasneje še "Metodiko geografskega pouka", ki so jo leta 1967 prevedli v srbohrvaščino in tiskali v Sarajevu. Postala je tako za celo desetletje temeljni strokovni vir metodike geografije v velikem delu jugoslovanske države. Tudi na zgodovinskem šolskem področju je bil nadvse ploden in dejaven in je njegov delež nezanemarljiv. Leta 1968 je izdal pri Državni založbi Slovenije v Ljubljani obsežno delo "Zgodovina v sodobni šoli", ki je še danes aktualno.

Bogate pedagoške izkušnje in razgled po tuji strokovni literaturi so prof. Zgoniku omogočili, da je v zadnjih letih napisal obsežno "Didaktiko geografije" kot prvo temeljno tovrstno delo na Slovenskem. Škoda je le, da moramo zaradi prenekaterih gmotnih težav iz leta v leto odlagati njegovo objavo.

Slavljenec ima bogato bibliografijo tudi na širšem geografskem in zgodovinskem znanstvenoraziskovalnem področju. Ukvarjal se je z najraznovrstnejšimi družbeno-geografskimi problemi Podravske Slovenije. Svoje raziskovalne dosežke je objavjal v domačih in tujih geografskih ter zgodovinskih revijah in zbornikih. Njegove prispevke pogosto zasledimo tudi v krajevnih in pokrajinskih zbornikih. Med samostojnimi publikacijami s tega področja njegovega dela moramo omeniti knjigo "Dravska dolina", ki je izšla pri založbi Obzorja v Mariboru 1977. leta.

Skozi vsa povojno obdobje je bil prof. dr. Mavricij Zgonik zelo aktiven v strokovnih društvih. Več mandatnih dob je bil predsednik mariborske podružnice Geografskega društva Slovenije, hkrati pa je bil enako dejaven tudi v Zgodovinskem društvu Maribor. Njegova kvalitetna predavanja in strokovno odlično pripravljene in vodene ekskurzije so bile vedno dobro obiskane. Prof. M. Zgonik je edini slovenski geograf, ki je častni član dveh slovenskih

strokovnih društev, in sicer Zveze geografskih društev in Zgodovinskega društva Maribor.

Za svoje dolgoletno, požrtvovalno in nesebično delo je dobil tudi visoka državna odlikovanja, med drugimi Red dela z zlatim vencem in Red zasluge za narod s srebrnimi žarki.

Ob visokem jubileju, ki ga praznuje še vedno delaven, vzravn in čil, mu želimo kolegi in nekdanji študenti še vnaprej polno ustvarjalnega nemira in prijetne sončne poti na priljubljeni Urban.

JUBILEJ PROFESORICE MARE RADINJEVE

Milan Natek, Jurij Kunavc

Decembra preteklega leta je prof. Mara Radinja sredi dela praznovala svoj življenjski jubilej. Več kot šestintrideset let predanega dela na ljubljanski Srednji naravoslovni šoli in skoraj tri desetletja njenega zavzetega in požrtvovalnega dela na najrazličnejših področjih geografije je neizbrisljivo vtisnjenih v podobo in zgodovino slovenske povojne geografije.

Mara Radinja (roj. Nunčič) se je rodila 9.12. 1929 v Šmarju pri Jelšah. Gimnazijo z maturo je končala v Celju leta 1948. Naslednje štiri leta je študirala geografijo na ljubljanski univerzi, kjer je diplomirala leta 1953. Dve leti je učila na celjski II. gimnaziji, leta 1954 pa je prišla v Ljubljano na I. (bežigraske) gimnazijo (od leta 1982 Srednja naravoslovna šola), ki ji je ostala zvesta vse do danes. Že kot študentka je bila aktivna v mladinski organizaciji in večkrat se je udeležila takratnih mladinskih delovnih akcij.

Kmalu po diplomi se je aktivno vključila v delo Geografskega društva Slovenije, ki mu je ostala zvesta vse do danes. V osrednji odbor društva je bila izvoljena 1960; v letih 1962-1980 je bila članica odbora za geografsko vzgojo in izobraževanje, v istem obdobju, oziroma do leta 1981, pa je bila glavna urednica Geografskega obzornika. Tudi na šoli, kjer slušbuje, je bila vseskozi nadvse aktivna na različnih področjih: pri organizaciji in vsebinskem snovanju naravoslovnih dejavnosti, v gibanju "Znanosti

mladini", kakor tudi na področju organizacije proizvodne delo in delovne prakse dijakov. Poleg vsega tega je vedno našla čas in priliko za delo v sindikatu in v drugih družbenih organizacijah.

Težko je v kratkem času zapisu prikazati in ovrednotiti dejavnosti, ki jih je prof. Mara Radinjeva namenjala stroki-geografiji ter vzgoji in izobraževanju mladega rodu. Njeni učenci jo poznajo kot zavzeto, stroki predano in pravično profesorico in vzgojiteljico. S poslušom za vzgojno problematiko je vzgajala dijake v delovne, razsodne, kritične in poštene mlade ljudi, ki so bili sposobni in voljni prevzeti vsakršne zadolžitve na različnih področjih vsakdanjega življenja. Prof. Radinjeva se je na šoli uveljavila kot strokovno široko razgledana delavka, ki je zmoгла vedno sproti reševati najraznovrstnejše učno-vzgojne probleme. Obdarjena je s sposobnostjo hitrega in neposrednega navezovanja stikov z ljudmi, kar ji je pomagalo pri vzornem sodelovanju med šolo in mnogimi delovnimi organizacijami, kjer so dijaki opravljali svojo delovno prakso ali proizvodno delo.

Kmalu po zaposlitvi v Ljubljani se je prof. Mara Radinjeva z vsem svojim žarom in delovnim poletom vključila v delo Geografskega društva Slovenije. Z različnimi zadolžitvami je sodelovala pri organizaciji in vsebinskem snovanju in oblikovanju številnih zborovanja in drugih prireditev slovenskih geografov. Toda njeno najodgovornejše, najbolj